

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyyntöä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

SLL pitää valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskevia esitysluonnoksia pääosin kannatettavina. Osa muutoksista aiheuttaa kuitenkin huolta.

Uudeksi arviointikriteeriksi esitetty ”järjestön toiminnan ajankohtaisuus” on SLL:n mielestä liian tulkinnanvarainen. Esitysluonnoksen perusteluissa kriteeriä on täsmennetty siten, että ajankohtaisuudella tarkoitetaan järjestön toiminnan vastaavuutta nuorten kiinnostukseen ja tarpeisiin trenditietoon perustuen, ei kuitenkaan satunnaisten muutosten ja ilmiöiden mukaisesti. Varsinainen säädösluonnos jää silti turhan avoimeksi. SLL pitää tärkeänä, että yleisavustettavassa toiminnassa järjestö itse arvioi itselleen keskeisimmät ja tarkoituksenmukaisimmat tavat nuorten muuttuviin tarpeisiin vastaamiseen. Arviointikriteerien muutos ei saa myöskään johtaa järjestöjen pitkäjänteisten tavoitteiden sivuuttamiseen tai toiminnan äkillisiin muutoksiin.

SLL on lisäksi huolestunut valtakunnallisten järjestöjen määrittelyn tiukentumisesta. Vaadittavan toiminta-alueen kasvattaminen on perusteltua, mutta erilaisille kieli- tai muille vähemmistöille suunnattua toimintaa tekeville järjestöille vaadittujen seitsemän maakunnan alueella toimimisen vaatimus voi koitua mahdottomaksi tai asettaa ministeriölle liikaa vaikutusvaltaa järjestön yleisavustettavuuden osalta.

SLL edellyttää esitysluonnoksen vaikutusarviointiin lisättäväksi laajemman lapsi- ja nuorivaikutusten sekä kielellisten vaikutusten arvioinnin.

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

-

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

SLL pitää muutoksia perusteltuina. Valtionapukelpoisuuden peruuttamiseen (lakiluonnos, 23 §) liittyen SLL muistuttaa, että valtionapukelpoisuuden menettäneellä järjestöllä tulee jatkossakin olla mahdollisuus hakea valtionapukelpoisuutta uudelleen, kun edellytykset täyttyvät. SLL esittää yksityiskohtaisten perusteluiden täydentämistä tältä osin.

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

SLL kannattaa Harrastamisen Suomen mallin vakinaistamista ja kirjaamista lakiin. SLL on kuitenkin huolissaan uudistuksen vaikuttavuudesta varsinkin, kun kattavaa arviointia sen vaikutuksista ei ole toteutettu. Avoimeksi jää esimerkiksi se, että onnistutaanko mallilla puuttumaan harrastuspudokkuuteen vai jääkö vaikutus näennäiseksi. Ilman kannattavaa arviointia ei ole mahdollista saada selville, tavoittavatko koulujen harrastuskerhot niitä nuoria, joilla ei ennen mallia ollut harrastuksia tai muutoin heikommassa asemassa olevia nuoria. Nykyinen malli ei myöskään kannusta pidempiaikaiseen harrastamiseen. SLL pitää tärkeänä, että toiminta on yhdenmukaista ympäri Suomen, jotta mallin hyödyntäminen ei eriydy liikaa kuntakohtaisesti.

Harrastamisessa pudokkuutta tapahtuu eniten yläkouluikäisenä sekä toisen asteen koulutukseen siirryttäessä. Harrastamisen Suomen mallissa toisen asteen opiskelijoille ei kuitenkaan tarjota harrastusmahdollisuuksia. SLL esittääkin, että toisen asteen opiskelijoille tarjotaan harrastusseteli, jonka avulla nuori voi valita itselleen mieleisen harrastuksen. Mallin voisi ottaa aluksi käyttöön kokeilun avulla.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Hynönen Iiris
Suomen Lukiolaisten Liitto